

ISSN 2223-3822

Zinchenko, O., Pohrebniak, A. & Gorskaya, S. (2020) Yakist diialnosti zakladiv vyshchoi osvity: normatyvne rehuliuвання ta systema vnutrishnoho upravlinnia [Quality of activities of higher education institutions: regulatory regulation and internal governance system]. *Sotsialno-ekonomichni problemy i derzhava* [Socio-Economic Problems and the State] (electronic journal), Vol. 22, no. 1, pp. 25-35. Available at: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2020/20zoasvu.pdf>

SEPS

Journal

Socio-Economic
Problems and the State

ЯКІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ: НОРМАТИВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА СИСТЕМА ВНУТРІШНЬОГО УПРАВЛІННЯ

Олена Зінченко

Криворізький національний університет
вул. Віталія Матусевича, 11, м. Кривий
Ріг, 50027, Україна
e-mail: nvo.alt@gmail.com
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6728-9855>

Анна Погребняк

Національний технічний університет
України "Київський політехнічний
інститут імені Ігоря Сікорського"
проспект Перемоги, 37, м. Київ-56, Україна,
03056
e-mail: anna.u.pogrebnyak@gmail.com
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2421-476X>

Світлана Горська

Криворізький національний університет
вул. Віталія Матусевича, 11, м. Кривий
Ріг, 50027, Україна

Анотація. У статті розглянуте питання удосконалення системи внутрішнього управління якістю діяльності закладів вищої освіти.

Метою написання даної статті є аналіз нормативних законодавчих актів з питань якості освіти і формування на цій основі підходів щодо удосконалення системи внутрішнього управління якістю діяльності закладів вищої освіти. Для досягнення поставленої мети вирішено такі завдання: проаналізовано законодавчі акти в частині регламентації якості вищої освіти, вивчено трактування якості освіти у відповідних Законах України; удосконалено поняття системи якості діяльності закладів вищої освіти; обґрунтовано концептуальні основи удосконалення управління системою підвищення якості діяльності закладів вищої освіти; досліджено систему заходів і процедур, що використовуються в ході забезпечення якості вищої освіти; визначено базові складові системи прийняття рішень для забезпечення якості діяльності закладів вищої освіти. Об'єктом дослідження є законодавчі акти щодо процесу управління системою підвищення якості діяльності закладів вищої освіти. Предмет дослідження – теоретико-методичні та практичні питання управління системою забезпечення якості діяльності закладів вищої освіти. У ході дослідження були використані наступні методи: структурно-логічного аналізу – для побудови логіки та структури роботи; системного аналізу і синтезу – для дослідження сутності предмету дослідження; системного підходу – для удосконалення системно-цілового підходу до управління системою підвищення якості діяльності закладів вищої освіти.

У даній статті на основі аналізу відповідної законодавчої бази дістали подальшого розвитку положення щодо управління внутрішньою системою забезпечення якості діяльності закладів вищої освіти в контексті удосконалення методичних засад такого управління, проведено аналіз системи заходів і процедур, що використовуються в ході підвищення якості вищої освіти, групування базових складових системи прийняття рішень для забезпечення якості діяльності закладів вищої освіти. У форматі практичного значення доробків можна визначити можливість їх використання у процесі управління закладами вищої освіти всіх форм власності з метою досягнення відповідної якості їх результатів.

Ключові слова: Якість освіти, якість діяльності закладів вищої освіти, внутрішнє управління.

Article history:

Received: June, 2020
1st Revision: June, 2020
Accepted: July, 2020

JEL classification:

R46
O32

UDC:

330.341

DOI:

<https://doi.org/10.33108/sepd2020.01.025>

Зінченко О. Якість діяльності закладів вищої освіти: нормативне регулювання та система внутрішнього управління [Електронний ресурс] / Олена Зінченко, Анна Погребняк, Світлана Горська // Соціально-економічні проблеми і держава. — 2020. — Вип. 1 (22). — С 25-35. — Режим доступу: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2020/20zoasvu.pdf>

This open access article is distributed under a Creative Commons Attribution (CC-BY) 4.0 license.

1. Постановка проблеми.

Якість діяльності закладів вищої освіти наразі є надзвичайно важливим чинником формування суспільства нового рівня якості – такого суспільства, яке базується на підвищенні інтелектуального та інноваційного рівня, де знання та кваліфікація кожного її суб'єкта виступають найважливішими ключовими постулатами його розвитку. Саме якість освіти в кінцевому підсумку визначатиме рівень конкурентоспроможності українського суспільства у всіх сферах розвитку нашої країни. Процес удосконалення управління якістю діяльності закладів вищої освіти є перманентним та таким, що має комплексний характер. Він регламентується державою, а крім того, в значному ступені, залежить від внутрішньої політики самих закладів освіти.

2. Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Уряд України останнім часом постійно тримає у полі зору питання, пов'язані з підвищенням якості діяльності закладів вищої освіти. Регулярно формується ряд законодавчих та підзаконних актів, у яких концептуально та комплексно законодавчо регулюються ключові аспекти управління якістю освіти. Також і зі сторони суб'єктів, відповідальних за безпосереднє впровадження законодавчо регламентованих заходів, у процес освітньо-наукової діяльності дане питання постійно вивчається. Так, базовими документами, пов'язаними з підвищенням якості діяльності закладів вищої освіти є стандарти ISO 9001:2015 [1], в яких визначено базові чинники управління якістю, як загальною категорією. Згідно Національного Стандарту України ДСТУ ISO 9001:2015 (ISO 9001:2015, IDT) якість освіти визначається як сукупність властивостей і характеристик освітнього процесу, які надають їм здатність задовольняти освітні потреби споживачів освітніх послуг [1].

У законі України «Про освіту» [2] визначено, що «Освіта є основою інтелектуального, духовного, фізичного і культурного розвитку особистості, її успішної соціалізації, економічного добробуту, запорукою розвитку суспільства, об'єднаного спільними цінностями і культурою, та держави. Метою освіти є всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, її талантів, інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, формування цінностей і необхідних для успішної самореалізації компетентностей, виховання відповідальних громадян, які здатні до свідомого суспільного вибору та спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству, збагачення на цій основі інтелектуального, економічного, творчого, культурного потенціалу Українського народу, підвищення освітнього рівня громадян задля забезпечення сталого розвитку України та її європейського вибору» [2].

У Законі України «Про Вищу освіту» [3] визначено базові положення, що стосуються процесу організації навчально-виховного, організаційного та науково-дослідницьких процесів у закладах вищої освіти. У Законі України «Про наукову і науково-технічну діяльність» акцентовано увагу на науково-дослідницькій стороні діяльності закладів вищої освіти [4].

У нормативних актах, таких як, наприклад [5 та ін.] більш деталізовано і конкретно регламентована методика процесу управління якістю діяльності закладів вищої освіти та розроблено відповідні критерії.

Науковці також не оминули своєю увагою питання якості діяльності закладів вищої освіти. Так, наприклад, у роботі [6] визначено, що: «Якість освіти слід розуміти у широкому та у вузькому значенні. У широкому – якість освіти характеризується через якість системи у відповідності процесу, результату та самої освітньої системи меті, потребам і соціальним нормам (стандартам) освіти; у вузькому розумінні якість освіти

стосується лише самої особистості” [6].

У монографії [7] стверджується, що “якість освіти за своєю сутністю є системою відкритою, адже на її зміни суттєво впливають навіть незначні зміни зовнішнього середовища (від технічного прогресу до змін нормативних документів). А тому особливого значення набуває забезпечення єдності всіх структурних підрозділів ЗВО щодо надання освіти належного рівня якості, при цьому слід враховувати низку внутрішніх факторів впливу на якість освіти [7]. Також у даній монографії [7] надаються наступні визначення: «Якість освіти – інтегральна характеристика системи освіти, що відображає ступінь відповідності ресурсного забезпечення, освітнього процесу, освітніх результатів нормативним вимогам, соціальним й особистісним очікуванням, а оцінка якості освіти – визначення за допомогою діагностичних та оціночних процедур ступеня відповідності ресурсного забезпечення, організації освітнього процесу, освітніх результатів нормативним вимогам, соціальним й особистісним очікуванням» [7].

3. Невирішені раніше частини загальної проблеми

Однак, дослідження науковців у даному напрямку потребують певного розвитку у частині розроблення формалізованого механізму управління якістю діяльності закладів вищої освіти.

4. Постановка завдання.

Метою написання даної статті є аналіз нормативних законодавчих актів з питань якості освіти і формування на цій основі підходів щодо удосконалення системи внутрішнього управління якістю діяльності закладів вищої освіти.

Для досягнення поставленої мети вирішено такі завдання: проаналізовано законодавчі акти в частині регламентації якості вищої освіти, вивчено трактування якості освіти у відповідних Законах України; удосконалено поняття системи якості діяльності закладів вищої освіти; обґрунтовано концептуальні основи удосконалення управління системою підвищення якості діяльності закладів вищої освіти; досліджено систему заходів і процедур, що використовуються в ході забезпечення якості вищої освіти; визначено базові складові системи прийняття рішень для забезпечення якості діяльності закладів вищої освіти.

Об’єктом дослідження є законодавчі акти щодо процесу управління системою підвищення якості діяльності закладів вищої освіти. Предмет дослідження – теоретико-методичні та практичні питання управління системою забезпечення якості діяльності закладів вищої освіти.

У ході дослідження були використані наступні методи: структурно-логічного аналізу – для побудови логіки та структури роботи; системного аналізу і синтезу – для дослідження сутності предмету дослідження; системного підходу – для удосконалення системно-цільового підходу до управління системою підвищення якості діяльності закладів вищої освіти.

5. Виклад основного матеріалу.

Згідно ДСТУ ISO 9001:2015 (ISO 9001:2015, IDT) Системи управління якістю [1] (пункт 9.3 Аналізування системи управління): «Найвище керівництво повинне із запланованою періодичністю аналізувати запроваджену в організації систему управління якістю, щоб забезпечувати її постійну придатність, адекватність, результативність і узгодженість із стратегічним напрямом організації» [1].

Законом України «Про освіту» вичерпний перелік учасників освітнього процесу

та його ключові чинники. визначено таких учасників освітнього процесу: здобувачі освіти; педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники; батьки здобувачів освіти; фізичні особи, які провадять освітню діяльність; інші особи, передбачені спеціальними законами та залучені до освітнього процесу у порядку, що встановлюється закладом освіти. У даному Законі якість освіти визначається як «відповідність результатів навчання вимогам, встановленим законодавством, відповідним стандартом освіти та/або договором про надання освітніх послуг» [2].

У даному Законі також визначено, що: «Метою розбудови та функціонування системи забезпечення якості освіти в Україні є: гарантування якості освіти; формування довіри суспільства до системи та закладів освіти, органів управління освітою; постійне та послідовне підвищення якості освіти; допомога закладам освіти та іншим суб'єктам освітньої діяльності у підвищенні якості освіти» [2].

Статтею 16 Закону України «Про вищу освіту» регламентовано систему забезпечення якості вищої освіти та визначено, що: «Система забезпечення якості вищої освіти в Україні складається із: системи забезпечення закладами вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості); системи зовнішнього забезпечення якості освітньої діяльності закладів вищої освіти та якості вищої освіти; системи забезпечення якості діяльності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти і незалежних установ оцінювання та забезпечення якості вищої освіти» [3].

Зупинимось на законодавчому регламентуванні системи внутрішнього забезпечення якості.

У Законі України «Про вищу освіту» визначено, що «Система забезпечення закладами вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) передбачає здійснення таких процедур і заходів: 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти; 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм; 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб; 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників; 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою; 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом; 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації; 8) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату; 9) інших процедур і заходів» [3].

У джерелі [8] на офіційному сайті Міністерства освіти і науки України відзначено, що: «Нові підходи до оцінювання та усунення монополії держави – такі ключові зміни пропонуються в проекті Положення про акредитацію освітніх програм. Планується усунути монополію держави на акредитацію освітніх програм. Натомість передбачається створення конкурентної професійної мережі, що працює за єдиними високими правилами та стандартами і складається з: Нацагентства із забезпечення якості вищої освіти; незалежних установ оцінювання та забезпечення якості вищої освіти, акредитованих Нацагентством; іноземних акредитаційних агенцій та агентств забезпечення якості вищої освіти з належною репутацією, визнаних Україною..» [8].

Якість освіти є базовим чинником, який формує конкурентоспроможність закладів вищої освіти в умовах суворої конкуренції, пов'язаної зі скороченням кількості абітурієнтів та посиленням вимог до функціонування освітніх закладів.

У Законі України «Про освіту» [2] (п.41) у якості складових системи забезпечення якості освіти визначені наступні: «система забезпечення якості в закладах освіти (внутрішня система забезпечення якості освіти); система зовнішнього забезпечення якості освіти; система забезпечення якості в діяльності органів управління та установ, що здійснюють зовнішнє забезпечення якості освіти» [2].

Вважаємо за доцільне більш детально зупинитись на системі забезпечення якості в закладах освіти (внутрішня система забезпечення якості освіти). Згідно Закону України «Про освіту» [2] вона може містити: стратегію (політику) та процедури забезпечення якості освіти; систему та механізми забезпечення академічної доброчесності; оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти; оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної (науково-педагогічної) діяльності педагогічних та науково-педагогічних працівників; оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти; забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, в тому числі для самостійної роботи здобувачів освіти; забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління закладом освіти; створення в закладі освіти інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування; інші процедури та заходи, що визначаються спеціальними законами або документами закладу освіти.

Кожен заклад вищої освіти відповідно до законодавства розробляє та затверджує рішенням вченої ради Положення про організацію освітнього процесу.

У якості вдалого прикладу вважаємо за доцільне розглянути підходи до окреслення та трактування якості освіти приватного закладу вищої освіти «Міжнародний Європейський університет» [9], де відзначено, що: «Системою забезпечення якості освіти є загальна політика Університету, стратегія і процедури забезпечення якості освітньої діяльності, розподіл відповідальності за удосконалення системи забезпечення якості, що передбачає низку завдань, заходів і процедур, моніторинг та аналіз результатів діяльності на всіх рівнях організаційної структури Університету, в тому числі щодо забезпечення якісного здобуття знань, навичок та інших компетентностей відповідно до стандартів вищої освіти» [9].

Отже, виходячи із процитованих положень, можна сформулювати загальний вигляд системи прийняття рішень для забезпечення якості діяльності закладу освіти наступним чином. На основі стратегії ЗВО визначаються основні цілі його діяльності. Основні цілі системи внутрішнього забезпечення якості освіти ЗВО визначаються самим закладом. Їх перелік не є вичерпним. Найважливішими з таких цілей вважаємо формування стабільної конкурентоспроможності закладу, що є комплексним поняттям, яке складається із значної кількості керованих і некерованих чинників. Важливим є зростання рейтингу ЗВО. Рейтинги в сучасних умовах є достатньо різнобічними характеристиками, які об'єктивно відображають результати діяльності закладу, як системна сукупність результуючих показників такої діяльності. Далі необхідно чітко сформулювати підходи до формування механізму досягнення результатів, визначитись з його об'єктами та суб'єктами, чітко окреслити їх функції у межах трактованих принципів, мети, завдань та обмежень. Основні елементи управління якістю діяльності закладів вищої освіти повинні бути гармонійно об'єднаними та комплементарними. Якість діяльності закладу вищої освіти повинна розглядатися із системних позицій. З цього приводу важливо розкрити зміст даної категорії. На наш погляд, враховуючи основні положення теорії якості, якість діяльності закладу вищої освіти – це складна категорія, яка включає в себе сукупність різних взаємопов'язаних і взаємозумовлюючих його якостей, які згідно умов і мети діяльності повинні забезпечити для певного періоду часу визначені керівництвом закладу потреби.

Аналізуючи значну кількість підходів вищих навчальних закладів до даного

питання, сформулюємо схематично систему заходів і процедур, що використовуються в ході забезпечення якості вищої освіти (рис. 1). При цьому за основу візьмемо положення [9].

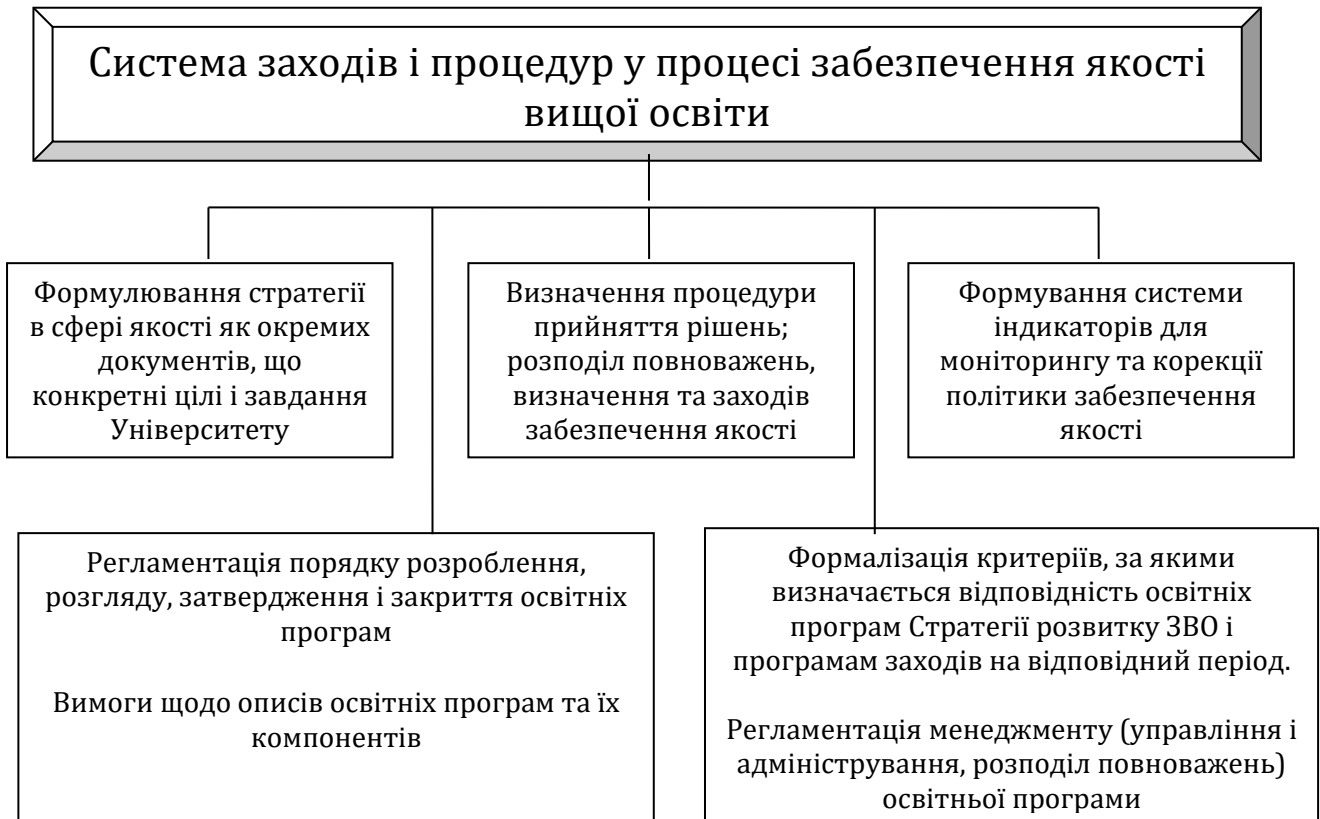

Рис. 1. Система заходів і процедур, що використовуються у процесі забезпечення якості вищої освіти

Складено автором на основі [9]

Система управління якістю діяльності закладів вищої освіти реалізує свою головну мету і основні цілі шляхом здійснення певних функцій, основними них є такі:

1. Розробка цілеспрямованої комплексної стратегії управління якістю діяльності закладів вищої освіти.
2. Створення організаційних структур, які забезпечують ухвалення і реалізацію управлінських рішень в сфері управління якістю діяльності закладів вищої освіти.
3. Формування ефективних інформаційних систем, що забезпечують обґрунтування альтернативних варіантів управлінських рішень
4. Здійснення аналізу різних аспектів управління якістю діяльності закладів вищої освіти.
5. Здійснення планування управлінських заходів щодо забезпечення якості діяльності закладів вищої освіти.
6. Розробка дієвої системи стимулювання формування управлінських заходів щодо забезпечення якості діяльності закладів вищої освіти.
7. Здійснення ефективного контролю за реалізацією ухвалених управлінських рішень щодо забезпечення якості діяльності закладів вищої освіти.

Базовими складовими системи заходів і процедур, що використовуються в ході забезпечення якості вищої освіти є наступні (рис. 2.).

Рис. 2. Базові складові системи прийняття рішень для забезпечення якості діяльності ЗВО

Розробка автора.

Крім наведених вище складових, система заходів і процедур у процесі забезпечення якості вищої освіти повинна включати також наступні складові. Освоєння студентоцентрованого навчання, викладання та оцінювання. Моніторинг задоволеності здобувачів вищої освіти якістю надання освітніх послуг та прийняття рішень за його результатами. Удосконалення якісних характеристик викладацького складу. Зростання ефективності інформаційного менеджменту.

6. Висновки та перспективи подальших досліджень в даному напрямку.

У даній статті на основі аналізу відповідної законодавчої бази дістали подальшого розвитку положення щодо управління внутрішньою системою забезпечення якості діяльності закладів вищої освіти в контексті удосконалення методичних засад такого управління, проведено аналіз системи заходів і процедур, що використовуються в ході підвищення якості вищої освіти, групування базових складових системи прийняття рішень для забезпечення якості діяльності закладів вищої освіти. У форматі практичного значення доробків можна визначити можливість їх використання у процесі управління закладами вищої освіти всіх форм власності з метою досягнення відповідної якості їх результатів.

Author details (in Russian)

КАЧЕСТВО ДЕЯТЕЛЬНОСТИ УЧРЕЖДЕНИЙ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ: НОРМАТИВНОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ И СИСТЕМА ВНУТРЕННЕГО УПРАВЛЕНИЯ

Елена Зинченко

Криворожский национальный университет
ул. Виталия Матусевича, 11, г. Кривой Рог, 50027, Украина
e-mail: nvo.alta@gmail.com
ORCID ID:
<https://orcid.org/0000-0001-6728-9855>

Анна Погребняк

Национальный технический университет Украины "Киевский политехнический институт имени Игоря Сикорского"
проспект Победы, 37, г. Киев - 56, Украина, 03056
e-mail: anna.u.pogrebnyak@gmail.com
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2421-476X>

Светлана Горская

Криворожский национальный университет
ул. Виталия Матусевича, 11, г. Кривой Рог, 50027, Украина

Аннотация. В статье рассмотрен вопрос усовершенствования системы внутреннего управления качеством деятельности высших учебных заведений.

Целью написания данной статьи является анализ нормативных законодательных актов по вопросам качества образования и формирование на этой основе подходов по совершенствованию системы внутреннего управления качеством деятельности высших учебных заведений. Для достижения поставленной цели решены следующие задачи: проанализированы законодательные акты в части регламентации качества высшего образования, изучена трактовка качества образования в соответствующих законах Украины; усовершенствовано понятие системы качества деятельности высших учебных заведений; обоснованы концептуальные основы совершенствования управления системой повышения качества деятельности высших учебных заведений; исследована система мероприятий и процедур, используемых в ходе обеспечения качества высшего образования; определены базовые составляющие системы принятия решений для обеспечения качества деятельности высших учебных заведений. Объектом исследования являются законодательные акты относительно процесса управления системой повышения качества деятельности высших учебных заведений. Предмет исследования - теоретико-методические и практические вопросы управления системой обеспечения качества деятельности высших учебных заведений. В ходе исследования были использованы следующие методы: структурно-логического анализа - для построения логики и структуры работы; системного анализа и синтеза - для исследования сущности предмета исследования; системного подхода - для усовершенствования системно-целевого подхода к управлению системой повышения качества деятельности высших учебных заведений.

В данной статье на основе анализа соответствующей законодательной базы получили дальнейшее развитие положения по управлению внутренней системой обеспечения качества деятельности учреждений высшего образования в контексте совершенствования методических основ такого управления, проведен анализ системы мер и процедур, используемых в ходе повышения качества высшего образования, группировка базовых составляющих системы принятия решений для обеспечения качества деятельности высших учебных заведений. В формате практического значения произведений можно определить возможность их использования в процессе управления вузами всех форм собственности с целью достижения соответствующего качества их результатов.

Ключевые слова: Качество образования, качество деятельности высших учебных заведений, внутреннее управление.

Author details (in English)**QUALITY OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS ACTIVITIES:
REGULATORY CONTROL AND INTERNAL MANAGEMENT SYSTEM**

Olena Zinchenko

Kyryvyi Rih National University
Vitaly Matusevich str., 11, Kryvyi
Rih, 50027, Ukraine
e-mail: nvo.alt@gmail.com
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6728-9855>

Anna Pohrebniak

National Technical University of Ukraine
"Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute"
37, Prosp. Peremohy, Kyiv, Ukraine, 03056
e-mail: anna.u.pogrebnyak@gmail.com
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2421-476X>

Svetlana Gorska

Kyryvyi Rih National University
Vitaly Matusevich str., 11,
Kryvyi Rih, 50027, Ukraine

Abstract. *The article considers the issue of improving the system of higher education institutions internal management.*

The purpose of the article is to analyze the regulations on the quality of education and the formation on this basis of approaches to improve the system of internal quality management of higher education institutions. To achieve this goal, the following tasks have been solved: the legislative acts in terms of regulating the quality of higher education have been analyzed, the interpretation of the quality of education in the relevant Laws of Ukraine has been studied; the concept of the quality system of higher education institutions has been improved; the conceptual bases of improving the management of the system of improving the quality of higher education institutions have been substantiated; the system of measures and procedures used in ensuring the quality of higher education have been studied; the basic components of the decision-making system to ensure the quality of higher education institutions have been identified. The object of the study is the legislation on the management process of improving the quality of higher education institutions. The subject of research is the theoretical and methodological and practical issues of management of the quality assurance system of higher education institutions. The following methods were used in the study: structural-logical analysis - to build the logic and structure of work; system analysis and synthesis - to study the essence of the subject of study; system approach - to improve the system-targeted approach to the management of the system of improving the quality of higher education institutions.

In this article, based on the analysis of the relevant legal framework, the provisions on the management of the internal system of quality assurance of higher education institutions in the context of improving the methodological foundations of such management have been further developed, the system of measures and procedures used to improve the quality of higher education decision-making systems to ensure the quality of higher education institutions has been analyzed. In the format of the practical significance of the works, it is possible to determine the possibility of their use in the management of higher education institutions of all forms of ownership in order to achieve the appropriate quality of their results.

Keywords: *Quality of education, quality of activity of higher education institutions, internal management.*

Appendix A. Supplementary material

Supplementary data associated with this article can be found, in the online version, at <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2020/20zoasvu.pdf>

Funding

The authors received no direct funding for this research.

Citation information

Zinchenko, O., Pohrebniak, A. & Gorskaya, S. (2020) Yakist diialnosti zakladiv vyshchoi osvity: normatyvne rehuliuвання ta systema vnutrishnoho upravlinnia [Quality of activities of higher education institutions: regulatory regulation and internal governance system]. *Sotsialno-ekonomichni problemy i derzhava* [Socio-Economic Problems and the State] (electronic journal), Vol. 22, no. 1, pp. 25-35. Available at: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2020/20zoasvu.pdf>

Використана література:

1. Національний стандарт України ДСТУ ISO 9001:2015 (ISO 9001:2015, IDT) Системи управління якістю ВИМОГИ. URL: <https://khoda.gov.ua/image/catalog/files/%209001.pdf> (дата звернення: 20.04.2020).
2. Про освіту: Закон України від 5 вересня 2017 року № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 20.04.2020).
3. Про вищу освіту : Закон України від 1 липня 2014 року № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення: 20.04.2020).
4. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 26 листопада 2015 року № 848-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text> (дата звернення: 20.04.2020).
5. Про затвердження Порядку та критеріїв надання закладу вищої освіти статусу національного, підтвердження чи позбавлення цього статусу : Постанова Кабінету Міністрів України від 22 листопада 2017 р. № 912. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/912-2017-%D0%BF#Text> (дата звернення: 20.04.2020).
6. Чемерис А. О. Якість освіти як загальна тенденція європейської інтеграції. URL: <http://studentam.net.ua/content/view/7711/97/> (дата звернення: 20.04.2020).
7. Теоретико-методичні засади забезпечення якості освіти: монографія / Д. В. Карамишев, Н. М. Гришина, О. В. Грибко та ін. ; за заг. ред. д. держ. упр., проф. Д. В. Карамишева. Харків : Вид-во ХарПІ НАДУ "Магістр", 2020. 160 с.
8. Збільшення можливостей для забезпечення якості освіти у вишах. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/bilshe-mozhливостей-dlya-zabezpechennya-yakosti-osviti-u-vishah> (дата звернення: 20.04.2020).
9. Центр забезпечення якості освіти МЕУ. URL: <https://ieu.edu.ua/navchannia/tsentr-zabezpechennia-iakosti-osvity> (дата звернення: 20.04.2020).

References

1. National Standard of Ukraine (2015), DSTU ISO 9001: 2015 (ISO 9001: 2015, IDT). Quality Management Systems. Available at: <https://khoda.gov.ua/image/catalog/files/%209001.pdf> (access date April 20, 2020).
2. Verkhovna Rada of Ukraine (2017), The Law of Ukraine "On education" dated September 5, 2017 no. 2145-VIII, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (access date April 20, 2020).
3. Verkhovna Rada of Ukraine (2014), The Law of Ukraine "On higher education" dated July 1, 2014 no. 1556-VII, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (access date April 20, 2020).
4. Verkhovna Rada of Ukraine (2015), The Law of Ukraine About scientific and scientific and technical activities" of November 26, 2015 no. 848-VIII, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text> (access date April 20, 2020).
5. Cabinet of Ministers of Ukraine (2017), Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine "On approval of the Procedure and criteria for granting a higher education institution national status, confirmation or deprivation of this status" of November 22, 2017 no. 912, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/912-2017-%D0%BF#Text> (access date April 20, 2020).
6. Chemerys, A. O. "The quality of education as a general trend in European integration", available at: <http://studentam.net.ua/content/view/7711/97/>.(access date April 20, 2020).

7. Karamyshev, D. V., Hryshyna, N. M., Hrybko, O.V. & other (2020) *Teoretyko-metodychni zasady zabezpechennya yakosti osvity* [Theoretical and methodological foundations for ensuring the quality of education], monograph, Vyd-vo KharRI NADU “Mahistr”, Kharkiv, Ukraine, 160 p.
8. “Increased opportunities to ensure the quality of education in universities”, available at: <https://mon.gov.ua/ua/news/bilshe-mozhlivostej-dlya-zabezpechennya-yakosti-osvitu-vishah-dlya-gromadskogo-obgovorennya-rozmisheno-novij-proekt-polozhennya-pro-akreditaciyu-osvitnih-program> (access date April 20, 2020).
9. “Center for Education Quality IEU”, available at: <https://ie.u.edu.ua/navchannia/tsentr-zabezpechennia-iakosti-osvity> (access date April 20, 2020).

© 2020 Socio-Economic Problems and the State. All rights reserved.

This open access article is distributed under a Creative Commons Attribution (CC-BY) 4.0 license.

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following terms:

Attribution — You must give appropriate credit, provide a link to the license, and indicate if changes were made.

You may do so in any reasonable manner, but not in any way that suggests the licensor endorses you or your use.

No additional restrictions

You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Socio-Economic Problems and the State (ISSN: 2223-3822) is published by Academy of Social Management (ASM) and Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University (TNTU), Ukraine, Europe.

Publishing with SEPS ensures:

- Immediate, universal access to your article on publication
- High visibility and discoverability via the SEPS website
- Rapid publication
- Guaranteed legacy preservation of your article
- Discounts and waivers for authors in developing regions

Submit your manuscript to a SEPS journal at <http://sepd.tntu.edu.ua>

